

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 29 września 2023 r.

P-1.4131.322.2023.K

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, poz. 572, poz. 1463, poz. 1688)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LXXXIII/645/2023 Rady Miasta Świnoujście z dnia 31 sierpnia 2023 r. w sprawie zwolnienia dyrektora Przedszkola Miejskiego nr 9 „Fantazja” w Świnoujściu od obowiązku realizacji tygodniowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

Uzasadnienie

W dniu 31 sierpnia 2023 r. Rada Miasta Świnoujście podjęła uchwałę Nr LXXXIII/645/2023 w sprawie zwolnienia dyrektora Przedszkola Miejskiego nr 9 „Fantazja” w Świnoujściu od obowiązku realizacji tygodniowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wpłynęła ona w dniu 6 września 2023 r.

Materialnoprawną podstawę podjęcia ww. uchwały stanowią: art. 42 ust. 6 i ust. 7 pkt 2, art. 91d pkt 1 ustawy Karta Nauczyciela¹ oraz §3 uchwały Nr LXXVI/600/2010 Rady Miasta Świnoujście z dnia 30 września 2010 r. w sprawie określenia zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych nauczycielom zajmującym stanowiska kierownicze w szkołach oraz tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli szkół prowadzonych przez Miasto Świnoujście².

¹ Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r., poz. 984 z późn. zm.).

² Uchwała Nr LXXVI/600/2010 Rady Miasta Świnoujście z dnia 30 września 2010 r. w sprawie określenia zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych nauczycielom zajmującym stanowiska kierownicze w szkołach oraz tygodniowego

W myśl ww. przepisów ustawy *Dyrektorowi i wicedyrektorowi szkoły oraz nauczycielowi pełniącemu inne stanowisko kierownicze w szkole, a także nauczycielowi, który obowiązki kierownicze pełni w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze, obniża się tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć w zależności od wielkości i typu szkoły oraz warunków pracy lub zwalnia się ich od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w ust. 3 (art. 42 ust. 6), zaś organ prowadzący szkołę lub placówkę określa: zasady udzielania i rozmiar obniżek, o których mowa w ust. 6, oraz przyznaje zwolnienia od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w ust. 3 (art. 42 ust. 7 pkt 2). Z kolei, §3 uchwały Nr LXXVI/600/2010 stanowi, że w szczególnie uzasadnionych przypadkach, jeżeli warunki funkcjonowania szkoły powodują znaczne zwiększenie jej zadań, Rada Miasta może zwolnić nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze w szkole, a także nauczyciela, który pełni obowiązki kierownicze w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze - w całości lub w części od obowiązku realizacji tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć, określonego w § 2.*

W oparciu o powołane wyżej regulacje, w §1 uchwały Nr LXXXIII/645/2023 Rada Miasta Świnoujście postanowiła, że: *Zwalnia się w całości dyrektora Przedszkola Miejskiego nr 9 „Fantazja” w Świnoujściu od obowiązku realizacji w roku szkolnym 2023/2024 tygodniowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, określonego w §2 uchwały Nr LXXVI/600/2010 Rady Miasta Świnoujście z dnia 30 września 2010 r. w sprawie określenia zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych nauczycielom zajmującym stanowiska kierownicze w szkołach oraz tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli szkół prowadzonych przez Miasto Świnoujście.*

Przyczyny podjęcia uchwały wyjaśnione zostały w uzasadnieniu do przedmiotowego aktu, w którym wskazano, że: *Dyrektor Przedszkola Miejskiego nr 9 „Fantazja” w Świnoujściu wystąpiła o zwolnienie z obowiązku realizacji tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych w roku szkolnym 2023/2024. W przedszkolu nie ma stanowiska wicedyrektora ani też stanowiska sekretarza przedszkola. Całość zarządzania, obejmującego sprawy dydaktyczne - nadzór pedagogiczny, spoczywa na dyrektorze przedszkola. Przedszkole organizuje żywienie nie tylko dla swoich dzieci, ale również dla dzieci oddziału żłobka oraz catering dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 2 w Świnoujściu. Przedszkole funkcjonuje w dwóch lokalizacjach: ul. Sosnowa 16 i ul. 1 – Maja 40, co znacznie zwiększa czasochłonność i zakres sprawowania nadzoru nad działalnością przedszkola.*

Zauważenia w omawianej sprawie wymaga, że na przestrzeni ostatnich lat w orzecznictwie sądowoadministracyjnym w wyraźny sposób wykształcił się pogląd negujący możliwość indywidualnego zwalniania, przez organ prowadzący, dyrektora konkretnej placówki od obowiązku realizacji tygodniowego wymiaru zajęć.

W orzecznictwie zwraca się przede wszystkim uwagę, że przyznanie zwolnienia od obowiązku realizacji zajęć bądź obniżenie pensum dyrektorowi konkretnej placówki narusza zasadę równości. Jak podkreśla Naczelny Sąd Administracyjny w wyrokach z dnia 7 czerwca 2022 r. sygn. akt III OSK 5170/21, III OSK 5192/21, III OSK 5218/21 w takim przypadku *mogłoby bowiem dojść do sytuacji, w której pomimo tożsamyh warunków pracy, wielkości i typu szkoły w odniesieniu do kilku placówek, ze zwolnienia korzystałby wyłącznie dyrektor jednej z nich. W związku z tym organ winien określić warunki zwolnienia jednakowe dla osób określonych w art. 42 ust. 6 KN, we wszystkich placówkach spełniających*

określone kryteria (przy uwzględnieniu wyżej wskazanych przesłanek ustawowych), dla którego organem prowadzącym jest gmina. Taki zaś akt – jako zawierający normy o charakterze abstrakcyjnym i generalnym – stanowi akt prawa miejscowego (zob. wyrok WSA w Olsztynie z 18 lutego 2020 r., II SA/Ol 1116/19). Z uwagi na powyższe należy stwierdzić, że organ prowadzący nie posiada kompetencji do indywidualnego zwolnienia dyrektora (wskazanego z imienia i nazwiska) konkretnej placówki od obowiązku realizacji tygodniowego wymiaru zajęć, co ma miejsce w niniejszej sprawie.

Sąd wskazuje w ww. orzeczeniach również, że przepis art. 42 ust. 7 pkt 2 ma charakter *stricte* ustrojowy, granice przyznanego uprawnienia i jego istota określone zostały w art. 42 ust. 6 Karty Nauczyciela, z którego wynika, że obniżenie obowiązkowego wymiaru godzin zajęć bądź zwolnienie z obowiązku ich realizacji powinno przyjąć formę zasad skierowanych do wszystkich nauczycieli, o których mowa w tym przepisie, uwzględniających wielkość i typ szkoły, a także warunki pracy. Organ winien więc określić warunki zwolnienia bądź obniżenia wymiaru godzin zajęć jednakowe dla osób określonych w art. 42 ust. 6 Karty Nauczyciela, we wszystkich placówkach spełniających określone kryteria (przy uwzględnieniu wyżej wskazanych przesłanek ustawowych), dla którego organem prowadzącym jest jednostka samorządu terytorialnego.

W związku z powyższym, stwierdzić należy, że nie jest dopuszczalne – w świetle obowiązujących unormowań ustawy – podjęcie uchwały na wniosek konkretnego dyrektora przedszkola, na mocy której jego wymiar godzin zajęć zostanie zmniejszony bądź uzyska on całkowite zwolnienie z obowiązku realizacji tych zajęć.

Oceny w tym zakresie nie zmienia fakt, że możliwość takiego zwolnienia przewiduje – powołany przez Radę - §3 uchwały Nr LXXVI/600/2010. Przepis ten uznać trzeba jako istotnie naruszający art. 42 ust. 7 pkt 2 Karty Nauczyciela, dlatego też nie może on stanowić podstawy prawnej dla indywidualnego zwolnienia dyrektora Przedszkola Miejskiego nr 9 „Fantazja” w Świnoujściu z obowiązku realizacji zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych w roku szkolnym 2023/2024. Z uwagi na to, że powołane w podstawie prawnej uchwały Nr LXXXIII/645/2023 unormowanie jest elementem odrębnego aktu, co do którego postępowanie nadzorcze nie może się już toczyć, rozważone zostanie skierowanie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie skargi na podstawie art. 50 §2 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi³, celem wyeliminowania z obrotu prawnego §3 uchwały Nr LXXVI/600/2010. Przyjęcie bowiem za słuszny i prawnie uzasadniony pogląd o niedopuszczalności przyznawania przez organ prowadzący na podstawie przepisów Karty Nauczyciela indywidualnych obniżek tygodniowego wymiaru godzin zajęć dla osób zajmujących kierownicze stanowiska w szkole (przedszkolu) bądź zwolnień z obowiązku ich realizacji nieuchronnie prowadzi do wniosku, że kompetencji takiej rada gminy nie może sobie przyznać w uchwale wydanej na podstawie art. 42 ust. 7 pkt 2 tej ustawy.

W tym stanie rzeczy, w świetle przedstawionej w niniejszym rozstrzygnięciu argumentacji, stwierdzenie nieważności uchwały Nr LXXXIII/645/2023 Rady Miasta Świnoujście z dnia 31 sierpnia 2023 r. w sprawie zwolnienia dyrektora Przedszkola Miejskiego nr 9 „Fantazja” w Świnoujściu od obowiązku realizacji tygodniowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, jest konieczne i w pełni uzasadnione.

³ Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2023 r., poz. 1634 z późn. zm.).

Rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego w terminie 30 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

II Wicewojewoda Zachodniopomorski
Mateusz Wagemann

.....

otrzymują:

1. Rada Miasta Świnoujście,
2. a.a